

Sygn. akt II C 268/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział II Cywilny Ośrodek (...) w R.

w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Banko

Protokolant Bogumiła Brzezinka

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2015r.

w R.

sprawy z powództwa S. O.

przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R.

o uchylenie uchwały

oddala powództwo.

SSO Katarzyna Banko

Sygn. akt II C 268/14

UZASADNIENIE

Powód S. O. domagał się unieważnienia uchwały Walnego Zgromadzenia Członków (...) w R., które odbyło się w dniach od 20 maja do 04 czerwca 2013r., a dotyczącej odwołania go z członkostwa w Radzie Nadzorczej twierdząc, że powyższa uchwała została podjęta na wniosek, który wpłynął na 14 dni przed zebraniem części Walnego Zgromadzenia. Zgodnie zaś ze Statutem (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R. wniosek taki mógł wpłynąć co najmniej na 15 dni przed dniem posiedzenia Walnego Zgromadzenia lub jego pierwszej części.

W piśmie procesowym z dnia 1 lipca 2014r. powód sprecyzował żądanie pozwu w ten sposób, że wniósł o uchylenie uchwały nr 28/2013r. Walnego Zgromadzenia Członków (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R. odbywającego się w dniach od 20 maja 2013r. do 04 czerwca 2014r. w sprawie odwołania go z członkostwa w Radzie Nadzorczej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej. Zdaniem powoda powyższa uchwała narusza § 24 ust. 4, § 22 ust. 3 Statutu (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R. w związku z art. 40 ust. 2 ustawy prawo spółdzielcze. Zgodnie z powyższymi postanowieniami żądanie powinno być wniesione w nieprzekraczalnym terminie 15 dni przed odbyciem pierwszej części Walnego Zgromadzenia odbytego w dniu 20 maja 2013r.

Na rozprawie w dniu 29 stycznia 2015r. powód podał, że wnosi o uchylenie uchwały nr 28/ 2013 Walnego Zgromadzenia Członków (...).

Pozwana (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa w R. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powyższego stanowiska pozwana podała, że zgodnie ze statutem pozwanej kadencja członków Rady Nadzorczej wynosi 3 lata, przy czym mandaty członków Rady Nadzorczej w skład której wybrany został powód,

wygasły z chwilą wyboru nowych członków Rady Nadzorczej podczas Walnego Zgromadzenia w 2014r. Pozwana zwróciła uwagę, że powód został ponownie wybrany w skład Rady Nadzorczej przez Walne Zgromadzenie Członków, które odbyło się w dniach od 08 maja 2014r. do 20 maja 2014r. Powód nie ma już interesu w uchyleniu zaskarżonej uchwały. Zgodnie z § 22² Statutu pozwanej projekty uchwał i żądania umieszczenia oznaczonych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub jego wszystkich części ma prawo zgłaszać Zarząd, Rada Nadzorcza oraz członkowie spółdzielni. Projekt uchwały zgłaszanej przez członków spółdzielni musi być poparty przez co najmniej 10 członków. Wykaz członków zgłaszających projekt uchwały lub żądanie umieszczenia oznaczonych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia winien zawierać imię i nazwisko, adres zamieszkania, nr dokumentu tożsamości, oraz podpis. Powyższe zasady obowiązują również przy zgłaszaniu kandydatów do Rady Nadzorczej (ust.1). Członkowie spółdzielni mają prawo zgłaszać projekty uchwał i żądania, o których mowa w ust. 1, co najmniej na 15 dni przed dniem posiedzenia Walnego Zgromadzenia lub jego pierwszej części. Miejscem składania jest sekretariat Zarządu. Przepis Statutu stanowi powtórzenie regulacji zawartej w art.8³ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Żaden przepis statutu oraz ustaw dotyczących prawa spółdzielczego nie wprowadził bezwzględnej sankcji nieważności podjętej przez Walne Zgromadzenie uchwały, w przypadku uchybienia powyższemu terminowi na złożenie projektu uchwały przez członków. Sąd Najwyższy w uchwale Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego wpisanej do księgi zasad prawnych z dnia 30 stycznia 1965r. (sygn. akt III Co 75/63) wskazał, że naruszenie zasad postępowania wewnątrzspółdzielczego może stanowić podstawę uchylenia uchwały walnego zgromadzenia, jednakże tylko wówczas gdy naruszenie to miało wpływ na treść uchwały. Zdaniem pozwanej uchybienie przez członków spółdzielni terminowi na złożenie projektu uchwały o 1 dzień nie miało wpływu na treść i ważność podjętej przez Walne Zgromadzenia uchwały.

Na rozprawie w dniu 29 stycznia 2015r. pełnomocnik pozwanej oświadczył, że w razie gdyby powód przegrał sprawę to wnosi, aby nie obciążać powoda kosztami procesu.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniach od 20 maja 2013r. do 04 czerwca 2013r. odbywało się w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R. Walne Zgromadzenie Członków (...). Grupa członków przedstawiła projekt uchwały w sprawie odwołania z członkostwa Rady Nadzorczej dwóch członków, w tym powoda S. O.. Powyższy projekt został złożony na 14 dni przed rozpoczęciem Walnego Zgromadzenia. Na zebraniu Walnego Zgromadzenia (...) w R. odbywającego się w dniach od 20 maja 2013r. do 04 czerwca 2013r. została podjęta uchwała nr 28/2013 dotycząca odwołania powoda S. O. z członkostwa w Radzie Nadzorczej. Za odwołaniem powoda głosowało 383 osób, zaś przeciwko oddano 87 głosów. (dowód: uchwała nr 28/2013 k. 19)

W świetle art. 42 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (tekst jednolity: Dz. U. 2003 r. Nr 188 poz. 1848 ze zm.) zaskarżenie uchwał jest możliwe za pomocą trzech odrębnych środków prawnych - powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały, powództwa o uchylenie uchwały oraz powództwa o ustalenie nieistnienia uchwały, przy czym zasadność skorzystania z każdego z tych środków wymaga spełnienia odmiennych przesłanek. W przypadku żądania stwierdzenia nieważności uchwały jest to sprzeczność z ustawą (art. 42 § 2 prawa spółdzielczego), w przypadku żądania uchylenia uchwały jest to sprzeczność z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godzenie w interesy spółdzielni albo pokrzywdzenie członka spółdzielni (art. 42 § 3 prawa spółdzielczego). Z kolei w przypadku żądania ustalenia nieistnienia uchwały na podstawie art. 42 § 9 prawa spółdzielczego w związku z art. 189 k.p.c. – jak wskazywano w orzecznictwie Sądu Najwyższego - chodzi o tak rażące uchybienia w procesie podjęcia uchwały, że wykluczona jest możliwość stwierdzenia, że powołane organy wyraziły swą wolę w danym przedmiocie.

Powództwo oparte na tym ostatnim przepisie wymaga dla swej skuteczności wykazania interesu prawnego w żądaniu ustalenia. W judykaturze interes ten łączy się z istnieniem niepewności stanu prawnego lub prawa i ujmowany jest jako potrzeba prawna wynikająca z określonej sytuacji prawnej, która zagraża naruszeniem uprawnień przysługujących powodowi bądź też stwarza wątpliwość co do ich istnienia czy realnej możliwości ich realizacji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 1972 r. III CRN 607/71 OSNCP 1973/4 poz. 64 czy z dnia 2 lutego 2006 r. II CK 395/2005).

Może zdarzyć się także sytuacja kumulacji podstaw rodzajów powództw, która polega na jednoczesnej sprzeczności uchwały z ustawą i statutem. Dalej idącą wadą jest sprzeczność uchwały z prawem, a więc jej nieważność. Na gruncie art. 42 Prawa spółdzielczego należy przyjąć, że powództwo o uchylenie uchwały, przewidziane w § 3 tego przepisu, ma zastosowanie do tych wypadków sprzeczności uchwały z postanowieniami statutu, które nie są jednocześnie sprzecznością uchwały z przepisami prawa. Jeżeli natomiast taka zbieżność zachodzi, zastosowanie ma powództwo o ustalenie nieważności uchwały, którego podstawą wniesienia jest art. 189 k.p.c. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 07 stycznia 2009r. I Aca 681/2008).

Powództwo o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia powinno być wniesione w ciągu sześciu tygodni od dnia odbycia walnego zgromadzenia (art. 42 § 6 Pr. spół.). Powyższy przepis wprowadza także drugi termin do zaskarżenia uchwały - w przypadku gdy walne zgromadzenie zostało wadliwie zwołane i w związku z tym w jego obradach nie uczestniczył dany członek, ma on prawo do wystąpienia z powództwem w ciągu sześciu tygodni od dnia powzięcia wiadomości przez tego członka o uchwale, nie później jednak niż przed upływem roku od dnia odbycia walnego zgromadzenia. Sześciotygodniowy termin może rozpocząć swój bieg od dnia zawiadomienia członka o uchwale w sposób wskazany w statucie. Sytuacja taka będzie mieć miejsce, jeśli ustawa lub statut wymagają dokonania zawiadomienia członków o podjętej uchwale. Przekroczenie sześciotygodniowego terminu może nie być uwzględnione przez sąd, jeżeli utrzymanie uchwały walnego zgromadzenia w mocy wywołałoby dla członka szczególnie dotkliwe skutki, a opóźnienie w zaskarżeniu tej uchwały jest usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami i nie jest nadmierne.

W przypadku powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały jako niezgodnej z ustawą art. 42 § 2 Prawa spółdzielczego przewiduje ogólną sankcję nieważności uchwały ze skutkiem *ex tunc*. Powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały oparte na art. 42 ust. 2 ustawy Prawo spółdzielcze w związku z art. 189 k.p.c. nie wymaga zachowania terminu, o którym stanowi przepis art. 42 § 3 ustawy Prawo spółdzielcze.

Powód domagając się uchylenia uchwały nr 28/2013 Walnego Zgromadzenia (...), które odbyło się w dniach od 20 maja 2013r. do 04 czerwca 2013r. twierdził, że projekt uchwały został złożony na 14 dni przed rozpoczęciem Walnego Zgromadzenia, co stanowi naruszenie § 22² Statutu (...), który przewiduje, że projekt uchwały winien być zgłoszony na 15 dni przed rozpoczęciem Walnego Zgromadzenia lub pierwszej jego części.

Przepis art. 8³ ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tekst jednolity: Dz. U. 2013 r. poz. 1222) reguluje kwestie dotyczące zwoływania walnego zgromadzenia, ustalania porządku obrad i jego uzupełniania, czasu zgłaszania poprawek oraz ważności walnych zgromadzeń i podejmowanych uchwał (art. 8³ ust. 6–13 ustawy). W przepisie tym wprowadzono zasadę, że wszystkich członków spółdzielni zawiadamia się indywidualnie na piśmie o czasie, miejscu i porządku obrad walnego zgromadzenia lub jego części. Powinno to nastąpić co najmniej 21 dni przed terminem posiedzenia walnego zgromadzenia lub jego pierwszej części, a zawiadomienie powinno zawierać czas, miejsce, porządek obrad oraz informację o miejscu wyłożenia wszystkich sprawozdań i projektów uchwał, które będą przedmiotem obrad, oraz informację o prawie członka do zapoznania się z tymi dokumentami (art. 8³ ust. 6 ustawy). Jest to bardzo istotne ze względu na dalsze uprawnienia w zakresie uzupełniania porządku obrad i projektów uchwał przez zarząd, radę nadzorczą i grupy członków w liczbie co najmniej 10 (art. 8³ ust. 10 ustawy). Takie uzupełnienie w zakresie żądań zamieszczenia nowych punktów porządku obrad i nowych projektów uchwał może nastąpić nie później niż na 15 dni przed terminem walnego zgromadzenia lub jego pierwszej części.

Przepis art. 8³ ust. 11 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych stanowi, że członkowie mają prawo zgłaszać projekty uchwał i żądania, o których mowa w ust. 10, w terminie do 15 dni przed dniem posiedzenia walnego zgromadzenia lub jego pierwszej części. Projekt uchwały zgłaszanej przez członków spółdzielni musi być poparty przez co najmniej 10 członków. Powyższą zasadę powtórzono w § 22² Statutu (...). Bezspornym w sprawie było, że projekt uchwały złożony przez grupę członków w sprawie odwołania 2 członków Rady Nadzorczej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R. został złożony na 14 dni przed rozpoczęciem Walnego Zgromadzenia. Jak wcześniej już podano termin składania

projektów uchwał przez członków spółdzielni jest uregulowany zarówno w ustawie o spółdzielniach mieszkaniowych, jak również w Statucie pozwanej. Z dniem 22 lipca 2007 r. weszła w życie nowelizacja art. 42 prawa spółdzielczego. Zmiany w § 2 i 3 tego przepisu polegały przede wszystkim na wprowadzeniu rozwiązania rozdzielającego sądową kontrolę uchwał sprzecznych z prawem oraz uchwał sprzecznych ze statutem lub dobrymi obyczajami albo godzących w interesy spółdzielni. Na gruncie obecnego stanu prawnego powództwo o uchylenie uchwały może zostać wniesione tylko w drugiej ze wskazanych sytuacji. Nie ma ono zastosowania do uchwał sprzecznych z prawem. W takim wypadku zastosowanie ma art. 189 k.p.c. i przewidziane tym przepisem powództwo o ustalenie nieważności uchwały. Konsekwencją wprowadzenia omawianych zmian jest konieczność rozróżniania wypadków sprzeczności uchwał z prawem oraz pozostałych rodzajów jej wadliwości określonej w § 3 art. 42 prawa spółdzielczego, ponieważ jest to niezbędne do odróżnienia zakresu zastosowania powództwa o ustalenie nieważności uchwały oraz powództwa o jej uchylenie.

Statuty spółdzielni zawierają takie postanowienia, które są jednocześnie przedmiotem regulacji prawnej, przede wszystkim wśród przepisów prawa spółdzielczego. W takim wypadku zachodzi kumulacja podstaw obu rodzajów powództw, która polega na jednoczesnej sprzeczności uchwały z prawem i statutem. Dalej idącą wadą jest sprzeczność uchwały z prawem, a więc jej nieważność. Na gruncie wskazanych zmian w art. 42 prawa spółdzielczego należy przyjąć, że powództwo o uchylenie uchwały, przewidziane w § 3 tego przepisu, ma zastosowanie do tych wypadków sprzeczności uchwały z postanowieniami statutu, które nie są jednocześnie sprzecznością uchwały z przepisami prawa. Jeżeli natomiast taka zbieżność zachodzi, zastosowanie ma powództwo o ustalenie nieważności uchwały. Podstawą jego wniesienia nie jest wówczas art. 42 prawa spółdzielczego, lecz art. 189 k.p.c. Taka sytuacja ma miejsce w rozpoznawanej sprawie, gdyż złożenie projektu uchwały grupy 10 członków na 14 dni przed dniem posiedzenia walnego zgromadzenia lub jego pierwszej części stanowi naruszenie przepisu art. 8³ ust. 11 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych i § 22² Statutu (...). Z tego też względu powództwo o uchylenie uchwały nie mogło być uwzględnione.

Dodać należy, że wytaczając powództwo na podstawie art. 42 § 2 i 3 ustawy z 1982r. - Prawo spółdzielcze członek spółdzielni może powoływać zarzuty o charakterze merytorycznym (odnoszące się do niezgodności treści uchwały z ustawą lub statutem), jak i formalne (wskazywać wady postępowania). Jednakże uchybienia natury formalnej, które miały miejsce przy podjęciu uchwały uzasadniają uchylenie tej uchwały tylko wówczas, jeżeli miały lub mogły mieć wpływ na jej treść. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 3 czerwca 2014 r. I ACa 1559/13 LEX nr 1493905)

W toku niniejszego procesu powód nie wykazał, aby uchybienie przez członków spółdzielni terminowi na złożenie projektu uchwały o 1 dzień miało wpływ na treść i ważność podjętej przez Walnego Zgromadzenie uchwały.

Zgodnie z art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2001 roku, I PKN 660/00, Wokanda 2002/7-8/44).

Mając powyższe ustalenia i rozważania na względzie orzeczono jak w sentencji orzeczenia.

R., dnia 04 lutego 2015r. SSO Katarzyna Banko